

Տ. ՊԱՐԵՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԱՐԳՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՏՆՏԵՍԻ ԿԻՐԱԿԻՆՆ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ (14 մարտի 2004 թ.)

«Ցանուն Կոր եւ Որդոյ եւ Հոգոյ Սրբոյ. ամէն»:

Հիսուս Իր առաքելության շրջանին հաղկապես առակներով խոսեցավ Իր աշակերտներուն և հրեա ժողովուրդի հետ: Եվ այդ առակները թերևս ամենեն անմիջական միջոցներն էին, որպեսզի ժողովուրդը ոյրաւալ հասկնար այն, ինչ որ Ինքը կուզեր իրենց հասկցնել:

Եվ այսպէս պատմեց բազում առակներ: Եվ այդ առակներն ունեին դաստիարակչական բնույթ: Մեր Տերը կգգուշացներ, կխրատեր, կթելադրեր և ապա պատասխանաւորության կկանգնէր մեզ բոլորս անհաւաքապես և ժողովուրդը՝ առեաստարակ, իրենց արարքներուն համար այս աշխարհիս մեջ, որ կգործեն՝ իրենց ցոյց տալով համկիտենականին առավելութիւնները, քան երկրայինին՝ ժամանակավորին առավելութիւնները: Եվ այսպէս յուրաքանչյուր առակ իր իմաստն ուներ:

Եվ այս կիրակի այդ առակներէն մեկը Տնտեսի կոչված պատմութիւնն է, ուր Հիսուս կպատմէ, թէ ինչպէս հարուստ մարդ մը կար, որ փութնէ մը ուներ: Եվ երբ իր մասին ամբաստանութիւններ եղան, անմիջապէս կկանգնէ իր փութերը և կըսէ, որ «Ես քո մասին բազում ամբաստանութիւններ կլսեմ, դուն պետք է, որ անմիջապէս հաշիվը տաս ինձի: Եվ ապա գործեն կարճակվիս»:

Տնտեսը կմտածէ, թէ ինչ պիտի ընէ, երբ որ գործեն արձակվի: Ամոթով պիտի մնա մարդոց առջև, ալ գործ պիտի չունենա, պիտի չուզէ մուրալ: Ուրեմն, միջոցի մը կդիմէ. կկանգնէ իր փիրոջը կողմէ այն բոլոր պարտաւերներուն, որ մասնավոր պայմանագիր կնքած էր, և այդ յուրաքանչյուրը անհաւաքապէս կանչելով՝ կհամաձայնի հետերնին: Եվ այսպէս, եթէ մեկը ըսնէր թէ հազար դրամ տալիք է փիրոջը, կըսէ, որ հոս նոր պայմանագիր մը ստորագրեմ և հինգ հարյուր գրեմ: Մյուսը կկանգնէ, կըսէ, որ «դուն հինգ հարյուր ցորենի պարկ տալիք ես փիրոջս, հոս նոր պայմանագիր մը ստորագրեմ՝ չորս հարյուր դուն միայն պիտի տաս»: Եվ իր փերը երբ որ կտեսնէ փութսին այս արարքը, կգովն անոր հնարամտութիւնը և կըսէ. «Այս աշխարհային որդիներն ավելի հնարամիտ են, քան լուսի որդիները իրենց սերունդների մեջ»:

Այս առակը հասկնալը մեր բոլորին համար, անշուշտ, իր դժվար կողմերն ունի: Մեկնաբաններ տարբեր ձևով կմեկնաբանեն, բայց ես նկատի առնելով մեր նախնիքներուն այսօրվա հաստատած օրը՝ թերևս համարձակութիւնը պիտի առնեմ իրենցմէ այն հուսով, որ մեր նախնիքները սխալ բան մը չեն ըրած և այս կիրակին ճիշտ հասկնալով՝ ուրեմն զերեկած են այս Զառասնոյրս պահոց ընթացքին:

Արկէ մեկնելով ես կուզեմ ձեզի ըսել, թէ այսօրվա առակը խորունկ իմաստ մը ունի և առնչութիւն մը ունի Անառակի կիրակիին հետ: Թե ինչո՞ւ այդպէս է. նախ պետք է, որ հասկանաք, երբ որ փերը կկանգնէ փութսը, նախ ինքը չամբաստանէր փութսին, հաղկա-

պես, երբ որ մենք կկարդանք Ավետարանին մեջ և կիմանանք այդ մասին, թե ինչու համար Կրիստոսը կոչված է անհրաժեշտ Կրիստոս: Երբ որ մենք կկարդանք Ս. Գիրքը, հոն չենք տեսներ, որ Կրիստոսը իրեն ուղղակիորեն ամբաստանած է որպես զոհ: Չի ամբաստանած, ընդհակառակը՝ իրեն հաշիվ պահանջած է, և արիկա շատ կարևոր է առակը հասկնալու տեսակետին: Եթե Կրիստոսը հաշիվ պահանջած է, ուրեմն առիթը տրված է, որ Կրիստոսը ինքզինքը արդարացնե: Եվ Կրիստոսը շատ խորագետ մեկը ըլլալով՝ կդիմե այն միջոցին, ինչ որ Ավետարանը արդեն բացատրած է մեզի:

Այս պարագային մենք չենք գիտեր, թե իսկապես ո՞վ էր անհրաժեշտ՝ Կրիստոսը և կամ իր Կրիստոսը: Այն պայմանագիրները, որոնք ստորագրված էին որպես մուրհակներ սկիզբին, թերևս անոնց մեջը անարդարություն կար: Եվ ինչպես պիտի տեսնենք Ավետարանին մեջ, երբ որ Կրիստոսը կկանգնե յուրաքանչյուրը և նոր պայմանագրեր ստորագրելու Կրիստոս, հոն թերևս մեր մտքին կանցնի, թե իր Կրիստոսը ինքը ավելի շահագործած է իր պաշտոնյաները, քան Կրիստոսը, կըսեմ՝ թերևս: Եվ ճիշտ անոր համար է, որ Կրիստոսը կուզե առիթն օգտագործել: Շատ կարևոր է առիթն օգտագործել՝ ինքզինքը ազատելու և կամ չքմեղելու:

Այս աշխարհին մեջ Տերը մեզ բոլորիս առիթը կուտա, որ մենք արդարանանք մեր ապագա հաշիվներուն համար: Եվ Կրիստոսը կապարեց այն, ինչ որ իր Կրիստոսը իրեն առիթը տրված էր: Եթե մեզմե յուրաքանչյուրիս այս աշխարհիս մեջ առիթ տրվի և այդ առիթը մենք չկրնանք օգտագործել, այն արեւն մենք հնարամիտ չենք կրնար ըլլալ այս աշխարհիս մեջ: Լույսի որդիները պետքը չունին արիկա անելու, որովհետև անոնք արդեն կապրին այդ իդեալ աշխարհիս մեջ՝ ընդունելով Տիրոջ այն վարդապետությունը, որ «Դուք բոլորդ, որ իմ երեսն պիտի գաք, արդեն իսկ դուք ժառանգած եք Աստուծո արքայությունը»: Իսկ անոնք, որոնք երկրի վրա կապրին և չեն ըմբռներ Իր երեսն գալու կոչը և առիթը չեն օգտագործներ, անոնք արդեն կրնան մեղանգնել:

Անառակի կիրակիին անառակ որդու առակը կկարդացվի: Անառակը մսխեց իր ողջ ունեցածը, բայց իրեն անգամ մը ևս առիթ տրվեցավ, որպեսզի ինքը զոջա: Եվ եկավ, զոջաց, և իր հայրը ներեց իրենց:

Այս պարագային Կրիստոսին, երբ որ առիթը տրվեցավ, օգտագործեց առիթը լավագույնս և ուզեց մարդոց բարիք ընել, որպեսզի ապագային, երբ որ ինքը գործ չունենար, մարդոց առջև չամչնար ելլելու և հպարտորեն, երեսը բաց մարդոց փուններ այցելել: Եվ անոր համար է, որ Կրիստոսը Կրիստոսին հնարամիտությունն է, որ կգովե, ոչ թե անոր անհրաժեշտությունը: Եվ ապա կշարունակե Ավետարանը իր խոսքը և կըսե. «Ձեզմե յուրաքանչյուրդ պետք է, որ բարեկամներ ընեք անհրաժեշտ մամոնայեն» (Լուկ. ԺԶ 9):

Դրամը ուրիշ է և Աստուծո ծառայելը ուրիշ է: Այսինքն՝ դրամին ծառայելը ուրիշ է և Աստուծո ծառայելը ուրիշ բան է: Մենք երկու փերանց չենք կրնար ծառայել, միայն մեկ Տիրոջ: Եվ Աստուծո, որ մեզ ստեղծեց, Ինքն է, որ մեզի առիթը տրված է այս երկրի վրա արդարանալու ապագային հաշվուն: Մենք պետք է, որ առիթը օգտագործենք լավագույնս և հնարամիտ ըլլանք, ինչպես որ Կրիստոսը հնարամիտ գործեցավ իր արարքին մեջ: Եվ թերևս, երբ որ մենք կգործածենք բառը՝ Անհրաժեշտ, ես կխորհիմ՝ այս պարագային պետք է չակերպներուն մեջ առնենք այդ բառը այն իմաստով, որ Կրիստոսը կրցավ ինքզինքը արդարացնել, երբ որ

իր փերը իրեն առիթը փվավ արդարանալու, այսինքն՝ ըսավ՝ հաշիվներդ կուզեմ քեզմն: Եվ ինքը հաշիվները փվավ, փվավ այն ձևով:

Թերևս խարդախություն է, անշուշտ, երբ որ բան մը կկեղծես և ճիշտը չես ըներ, արիկա խարդախություն է, խաբեբայություն է: Բայց Մովսիսական Օրենքի դեմ, որ կմերժեր փուկոս փալը, արդյո՞ք արիկա խաբեբայություն էր, թերևս, երբ որ այդ բոլորը փուկոսային կերպով օգտագործված էր, և ինքը հնարամտություն մը ունեցավ այդ բոլորը մաքրելու մի անգամ ընդմիջի: Թերևս հոն է, որ ինքն ալ իրեն առիթը փվավ արդարանալու, այն, ինչ որ իր փերը իրմն կսպասեր:

Ուրեմն, սիրելի ժողովուրդ, առակին իմաստը եկեք փորձենք ճիշտը հասկնալ. ոչ թե որպես երկրի որդիներ իրարու կարենանք խաբել, որպեսզի արդարանանք՝ ոչ, այլ հնարամիտներ ըլլանք, ինչպես որ մեր Տերը կընէ. «Նորագետի եղբ, ինչպես օձը, և միամիտ՝ ինչպես աղավին» (Մատթ. Ժ 10): Ուրեմն խորագիտությունն է այս պարագային կարևորը և ոչ թե օձին հետ մանությունը և կամ աղավինին հետ մանությունը և միամտությունը, որպես բարություն: Եվ ճիշտ ապա է, որ Աստված մեզմն կպահանջե, երբ որ մենք այս երկրին վրա կգտնվինք, այս երկրին բոլոր բարիքները մենք կվայելենք և այս երկիրը մեզի որպես առիթը ընծայած է՝ արդարանալու և զոջալու: Մենք բոլորս այս կամ այն ձևով մեղանշողներն ենք, մեղք գործողներն ենք, մեղք կգործենք, ինչպես որ փնտեսը գործեց, ինչպես որ փնտեսին իրական փերը գործեց, իր ազարակին մեջ օգտագործեց ապա բոլոր մարդիկը, և անոնց չարաշահեց: Նույնը պիտի ըներ փնտեսը, նույնը մենք կընենք բոլորս այս դաշտին մեջ, բայց երբ որ առիթը կտրվի մեզ արդարանալու, ինչպես որ փրված է, երբ որ մենք արիկա չենք կրնար օգտագործել, այն ատեն է, որ մենք մեր կորուստը կպայմանագրենք:

Եկեք բոլորս ալ ճիշտ իմաստը ըմբռնելով մեր կյանքը կոչենք Աստուծո կյանքին հետ ըլլալու, որպեսզի կարենանք ժառանգել այն, ինչ որ Աստված մեզի փրված է որպես ժառանգ: Փարիսեցիները չհասկցան Քրիստոսին և անոնք դարձան միայն արծաթասերներ, անոնք գուր օրենքին կառչած՝ օգտագործեցին օրենքը իրենց շահերուն համար անձնական, և մոռցան իրական բարիքը, որ իրենց չորս կողմն էր: Եթե մենք կուզենք փարբեր ըլլալ փարիսեցիներեն, կուզենք լույսի որդիներ ըլլալ, քան այս երկրի, ուրեմն ջանանք մենք ալ բարիքներ ընել չորս կողմը, մենք ալ կարենանք փալ այն, ինչ որ Աստված մեզի փրված է: Եթե մենք կրնանք արիկա ընել, մենք արդեն իսկ առիթը օգտագործած ենք դեպի լավը երթալու համար, որ հավիտենական կյանքն է, ջանանք այս երկրի վրա ընել այն, ինչ որ մեզի խոստացված է Ավետարանեն: Այսինքն մեր մեղքերեն հեռու մնալ, մեր մեղքերը զոջալ և Աստուծո ապաշխարությունը խնդրել:

Եվ որովհետև այսօրվան խորհուրդը ուղղակիորեն կապված է Անառակի, Դավթարի կիրակիներուն հետ, այսինքն՝ զոջման և արդարացման պարմության հետ, ուրեմն մենք ալ պետք է ջանանք ինքզինքնիս արդարացնել ճիշտ ձևով՝ հնարամիտ ըլլալով, ոչ թե խաբելով: Խաբեբայությունը երկնքում կիմացվի, եթե մենք խաբեբայություն ընենք այս աշխարհիս մեջ...